

Raport

Educarea și promovarea spiritului întreprinzător în emisiunile Radio Moldova în 2025

/Emisiuni, participanți, domenii, geografie, interactivitate/

Spiritul întreprinzător, sinonim cu inițiativa și acțiunea, și antreprenoriatul, o componentă importantă în dezvoltarea social-economică a țării noastre, sunt în atenția realizatorilor mai multor emisiuni de la postul public de radio.

Efectuând o analiză a emisiei Radio Moldova, am constatat că tema este abordată cu regularitate în **3 tipuri de programe**:

- știri;
- emisiuni tematice;
- magazine radio.

În buletinele de știri și radiojurnalele postului public au fost reflectate evenimentele de actualitate ce țin de:

- ✓ dezvoltarea mediului de afaceri și crearea climatului favorabil pentru antreprenori;
- ✓ politicile statului pentru modernizarea cadrului legislativ în domeniu;
- ✓ programele guvernamentale pentru susținerea antreprenorilor: Diaspora Acasă Reușește „DAR 1+3”, funcționarea mecanismului Sandbox în energie ș.a.;
- ✓ extinderea termenul de implementare a Programului de stimulare a investițiilor „373” până pe 31 decembrie 2028;
- ✓ accesul la finanțări europene pentru dezvoltarea afacerilor;
- ✓ accesul întreprinderilor mici și mijlocii la granturi și consultanță pentru dezvoltarea afacerilor;
- ✓ soluționarea problemelor financiare și birocratice cu care se confruntă antreprenorii;
- ✓ Pachetul VII de debirocratizare a activității mediului de afaceri, aprobat de Parlament în 2025 ș.a.

Emisiunile tematice în care a fost abordat spiritul întreprinzător sunt:

- Spațiul public;
- Sinteza economică;
- În comunitate;
- În grădina lui Vasile;
- EcoSISTEM;
- Vocile Diasporei.

Spațiul public. Emisiune de dezbateri, în direct.

În 2025, în emisiune au fost discutate diverse aspecte ale activității de întreprinzător, invitați fiind factori de decizie, experți și antreprenori:

- Dezvoltarea mediului de afaceri și crearea climatului favorabil pentru antreprenori;
- Proiecte de susținere a întreprinderilor mici și mijlocii;

- Femeile în afaceri;
- Migrația internă în Republica Moldova: influențe asupra mediului de afaceri din diferite regiuni;
- Facilitarea activității economice independente a persoanelor fizice, „freelanceri”;
- Exportul produselor agricole pe piața Uniunii Europene: provocări și oportunități;
- Provocări și tendințe pe piața forței de muncă;
- Dezvoltarea energiei regenerabile în contextul crizei energetice: posibilități de dezvoltare pentru micii antreprenori;
- Proiecte de dezvoltare comunitară din fondurile europene.

Specificul și atuul emisiunii ”Spațiul public” constă anume în includerea antreprenorilor într-un cadru mai larg de discuții, alături de autorități și experți, astfel ca să existe o comunicare directă între aceștia:

- Dezvoltarea energiei regenerabile în contextul crizei energetice: provocări și soluții pentru Moldova / Posibilități de dezvoltare pentru micii antreprenori. Invitați Carolina Novac, secretară de stat la Ministerul Energiei, Alexandru Ursu, director al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică, dezvoltatori * Realizatoare Cristina Benchechi (23.01. 2025);
- Migrația internă în Republica Moldova: schimbări în profilul teritorial / Influențe asupra mediului de afaceri din diferite regiuni. Invitați - Vitalie Știrba, cercetător științific, INCE, Centrul de Cercetări Demografice, Tatiana Cojocari, doctor în sociologie, expertă, Comunitatea Watchdog, Cristi Mariuța, coordonator local, Asociația Obștească Primăria Mea * Realizatoare Veronica Mungiu (21.02.2025);
- Femeile în afaceri, provocări și oportunități de incluziune financiară. Participă: Oxana Otgon, șefa Unității de Implementare a Programului de Susținere a Antreprenoriatului Feminin, Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului, Daniela Bergher, antreprenoare, orașul Bălți, Elena Lazareva, antreprenoare în satul Vorniceni, raionul Strășeni. La telefon - Maia Pisaniuc, doctor în economie, cercetător coordonator la Institutul Național de Cercetări Economice, ASEM * Realizatoare Veronica Mungiu
- Accesul fermierilor la resurse financiare pentru dezvoltarea activităților agricole. Invitați: Carolina Chipper, directoarea Centrului de Consiliere Agricolă și Rurală, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Diana Coșalîc, directoare adjunctă a Agenției de Intervenții și Plăți pentru Agricultură, Sergiu Ștefanco, agricultor în satul Ucrainca, r-nul Căușeni, Iurie Malanciuc, șeful Departamentului Protecția Muncii, Federația Națională a Sindicatelor "Agroindsind" * Realizatoare Veronica Mungiu (02.05.2025);
- Freelancingul, legal și în R. Moldova: ce aduce noul regim fiscal. Invitați - Doina Nistor, viceprim-ministră, ministră a Dezvoltării Economice și Digitalizării, Liliana Busuioc, directoare executivă, Alianța Întreprinderilor Mici și Mijlocii din Moldova * Realizatoare Cristina Benchechi;
- Provocări și tendințe pe piața forței de muncă în 2025. Invitați - Raisa Dogaru, directoarea Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă , Andrei Prisăcari, șeful Inspecției teritoriale de muncă Chișinău, Inspectoratul de Stat al Muncii, Ana Luchianov, directoarea unei întreprinderi individuale. La telefon Viorel Gîrbu, expert economic * Realizatoare Veronica Mungiu (10.09.2025);
- Exportul produselor agricole pe piața Uniunii Europene: provocări și oportunități. Invitați Andrian Digolean, secretar de stat la Ministerul Agriculturii și Industriei

Alimentare, Nadejda Rusu, directoare Lobby si advocacy, Asociația Producătorilor și Exportatorilor de Fructe "Moldova Fruct", Nicolae Olărașu, vinificator, Natalia Ogușov, reprezentantă a Oficiului Viei și Vinului. Realizatoare Veronica Mungiu (08.09.2025).

Sinteza economică a rezumat cele mai importante evenimente din domeniu timp de o săptămână, incluzând în mare parte temele care au fost prezente și în emisiunile de știri.

În comunitate Magazin săptămânal realizat de Svetlana Bogatu.

Acest proiect al postului public, inaugurat în 2024, se caracterizează printr-o diversitate geografică vastă și, spre deosebire de "Spațiul public", are în centrul atenției nu situația macroeconomică, ci procesele microeconomice. El urmărește inițierea unor afaceri individuale, locale, ne vorbește despre agenții economici care adoptă un comportament activ și uneori chiar novator, despre reușitele acestora și problemele cu care se confruntă ei.

- Olesea Plăcintă din Semeni, Ungheni - afacerea de producere a lactatelor, experiențe acumulate (13.01.25);
- Salină deschisă la Rezina, din fonduri europene (20.01.24);
- Interviu cu primul proprietar de pădure privată din satul Chișcăreni, raionul Sângerei (27.01.2025).
- Sparanghelul din inima sudului. Familia Petică, satul Tomai, r. Leova (10.02.25);
- 3 afaceri locale sub același acoperiș la Stefan-Vodă. Difuzat (24.02.2025);
- Producerea de legume și verdețuri în serele proprii. Tatiana Ursachi, s. Taxobeni, r. Fălești (21.04.25);
- Centru de consultanță în afaceri, deschis la Cărpineni, r. Hâncești (07.05.25);
- Creșterea plantelor decorative - afacerea Mariei Josan din satul Ciorești, raionul Nisporeni (21.05.2025).
- Întreprindere socială școlară în s. Țaul, r. Dondușeni (09.06.25);
- O antreprenoare pasionată de apicultură, Olesea Harti, s. Zubrești, r. Strășeni (30.06.25);
- Morăritul o ocupație pe cale de dispariție, reînviat la Cărpineni, raionul Hâncești (11.08.25);
- De la contabilitate și vânzări - la patiserie. Acesta este parcursul profesional al Lidiei Bălțeanu din satul Mereni, raionul Anenii Noi (18.08.25);
- Comrat va avea o piață regională modernă, parte a unui amplu pachet de dezvoltare și de susținere a producătorilor locali. Interviu cu primarul orașului Serghei Anastasov. (23.11.2025).

În grădina lui Vasile

Dezvoltarea spiritului antreprenorial este sprijinită prin mai multe materiale difuzate în cadrul emisiunii "În grădina lui Vasile", autor și realizator Vasile Mija, la fel un proiect început din 2024, caracterizat prin diversitate geografică mare.

Indiferent dacă grădina este o afacere sau doar o pasiune, ascultătorul pasionat de grădinărit are nevoie de informații corecte, venite din practica unor persoane cu experiență, care pot să

favorizeze o dezvoltare mai amplă și profesională a celor care practică agricultura și grădinăritul sustenabil.

În cadrul emisiunii au fost incluse dialoguri, interviuri și reportaje din diverse localități și raioane ale republicii, sfaturi ale specialiștilor care au venit în sprijinul micilor fermieri, oamenilor pasionați de grădinărit, zootehnie, legumicultură, pomicultură, natură, mediul înconjurător, design exterior, amenajarea spațiilor verzi și dezvoltare rurală, silvicultură, medicină veterinară, utilaje agricole, fonduri europene, datini și obiceiuri, bucătăria tradițională, subvenții pentru micii producători din Republica Moldova:

- Sfaturi ale experților despre cum să creăm propria grădina organică;
- Tutoriale pas cu pas privind cultivarea și îngrijirea legumelor și fructelor fără pesticide;
- Tehnici inovatoare de market în grădinărit (gardening), care respectă pământul și ciclurile naturale ;
- Povești inspiraționale de la fermieri cu produse organice și entuziaști ai naturii din Moldova și întreaga lume.

Aria geografică a reportajelor. Pe parcursul anului 2025, emisiunea a realizat reportaje din întreaga țară:

- De la Naslavcea la Giurgiulești, acoperind regiuni din nord, centru și sud;
- Din sate și orașe, reflectând diversitatea ocupațiilor agricole;
- În localități precum: Rîbnița, Hagimus (Căușeni), Caracușeni Vechi (Briceni), Antoneuca (Ștefan Vodă), Chiurt (Edineț), Cotiușeni Mari (Șoldănești), Japca (Florești), Slobozia Mare (Cahul), Rezina, Leova, Drochia, Ocnîța, Hâncești, Ialoveni, Cantemir, Glodeni, Râșcani și altele;
- Deplasări în gospodării, vii, livezi, grădini, plantații floricole, crescătorii, iarmaroace și ateliere tradiționale ș.m.a.;
- Emisiunea a inclus și o deplasare în România, în județul Iași, la o întrunire a horticultorilor, facilitând schimb de experiență și consolidarea legăturilor profesionale transfrontaliere.

În emisiuni sunt promovate un set de recomandări pentru a sprijini încurajarea spiritului antreprenorial, educarea și formarea prin reportaje și interviuri cu antreprenori mici și mijlocii din R Moldova. Dovadă sunt și participările realizatorilor la diverse întruniri organizate pentru a dezvolta creșterea continuă a economiei, pentru a găsi soluții inovatoare la problemele din societate, crearea a cât mai multe produse autohtone.

Aici am putea să menționăm exemple de urmat despre oamenii care au fost dispuși să-și asume riscuri calculate precum:

- Afacerea cu păstrăv din Naslavcea, Ocnîța;
- Prisaca și foișorul doamnei Tamara Bejan din satul Zgurița, r-nul Drochia;
- Stâna cu 500 de mioare a lui Victor Opațchi din satul Zaim, Căușeni;
- Solarele cu Aloe Vera a domnului Anatolie Prisăcaru din Corlăteni, Râșcani;
- Lanurile cu dalii și iriși ale domnului Victor Grib din satul Trinca, Edineț;
- Afacerea cu legume bio în câmp deschis a lui Sergiu Bunduchi din satul Hagimus, Căușeni;

- Pensiunea „Casa Veche” din satul Palanca, raionul Ștefan Vodă care a reușit să devină o locație atractivă, inclusiv pentru turiștii străini;
- Reportaj din Rîbnița, despre pasiunea pentru grădinărit a doamnei Galina Dumitrașcu;
- Plantația de smochini din satul Hagimus, raionul Căușeni, un exemplu de adaptare a plantelor mediteraneene la climat local;
- Plantația de crocus în grădina domnului Nelu Bănari din Antoneuca, Ștefan Vodă;
- Lanurile de dalii și gladiole ale antreprenorului Victor Grib din Edineț, care cultivă soiuri de valoare ornamentală ridicată.
- Copacii de smochini, kaki și kiwi din grădina lui Veaceslav Zuza din or. Drochia ș.m.a

Scopul acestei emisiuni este generalizarea și extinderea cunoștințelor ascultătorilor despre modul de îngrijire a plantelor, contribuind astfel la dezvoltarea mediului mic și mijlociu de afaceri. Subiectele despre dezvoltarea spiritului de antreprenor dau plusvaloare unui program radio precum este emisiunea ”În grădina lui Vasile”.

EcoSISTEM

Este un proiect nou, inaugurat în aprilie 2025, care are deviza ”Sănătatea mediului e în acțiunile noastre”. Realizatoarea Cristina Prisacari urmărește problemele actuale de ecologie și promovează educarea publicului pentru folosirea rațională a resurselor naturale, dar abordează tangențial și tema antreprenoriatului prietenos mediului:

- Managementul integrat al deșeurilor. Tânăra și entuziasta antreprenoare din Chișinău Natalia Loșmanschi produce din deșeuri hârtie pentru ilustrate, jurnale, felicitări ș.a. (10.05.2025);
- Apicultura urbană – perspective în Republica Moldova. Discuție cu Ion Maxim, președintele Asociației Naționale a Apicultorilor din Moldova (21.06.2025);
- Fermele verticale – un nou concept al agriculturii moderne. ”Poveștile eco” ale 2 deținători de sere hidroponice: Dumitru Albot din Chișinău și Zinaida Plămădeală din Călărași (11.10.2025).

Vocile diasporei

Este, de asemenea, un proiect nou, inaugurat în august 2025, care are un subtitlu sugestiv: ”Departate de casă, aproape de țară”. Realizatoarea Ludmila Alexei abordează diverse aspecte ce țin de relațiile conaționalilor noștri stabiliți peste hotare cu țara. În ceea ce privește antreprenorialul, ea include în emisiuni subiecte care se axează pe 2 teme:

- moldoveni care au reușit să se afirme în afaceri în alte țări;
- susținerea pe care o acordă diaspora dezvoltării comunităților noastre locale.

Referindu-ne la oameni de succes, exemple pentru conaționali activi care vor să deschidă o afacere în țară sau peste hotare, venim cu doar câteva exemple:

- Sandu Sîrbu (restaurant în Sacramento, SUA);
- Anatolie Zlotea (export de vinuri din Moldova în Canada);

- Oleg Pacaleu (agent imobiliar top 100, agenție Montreal);
- Silvia Berta (clinică de recuperare medicală, România).

Diversitate geografică în emisiunea ”Vocile diasporei”:

- America de Nord: SUA (Florida, Illinois, Washington D.C., California), Canada (Montreal, Vancouver);
- Europa de Vest: Elveția (Zürich, Baar), Germania (Berlin, Potsdam), Franța (Paris, Bordeaux, Strasbourg, Lyon), Belgia, Olanda (Haga), Austria (Viena), Estonia (Vilnius), România (Brașov);
- Nordul Europei: Danemarca (Copenhaga, Aalborg), Norvegia (Oslo), Irlanda (Dublin);
- Regiunea Iberică: Spania (Madrid);
- Orientul Mijlociu: Liban (Beirut).

Magazinele radio care abordează tema spiritului întreprinzător cu regularitate sunt:

- difuzare luni-vineri:
 - Aurora, 06.05-07.00;
 - Dimineața cu RadioMoldova;
 - Zi de zi, 13.20-16.00;
 - Alter clasa, 16.05-17.00, Radio Moldova Tineret.
- difuzare sâmbătă și duminică:
 - Radiomatină de weekend;
 - Acasă și în lume;
 - Album de familie.

Aurora

”Aurora. Deschidem Ziua” este o emisiune care se adresează oamenilor activi, din toate regiunile țării, de la primele ore a le dimineții. Geografia și tematica materialelor difuzate este una diversă:

- Alocarea surselor financiare de către Uniunea Europeană pentru dezvoltarea afacerilor de către tineri în raionul Edineț. Interviu cu primarul Constantin Cojocaru.
- Mai multe subiecte cu tineri antreprenori din regiunile Nord, Sud și Centru despre problemele cu care s-au confruntat la înființarea unei afaceri, dar și succesele acestora în diferite domenii.
- Deschiderea afacerilor de către refugiații ucraineni la Soroca.
- Doina Sârbu-Pantaz, originară din satul Meșeni, raionul Rezina, după ani de muncă în Marea Britanie, împreună cu familia, a decis să revină acasă și să investească în apicultură.
- Printre antreprenorii care au investit în producerea energiei regenerabile este și Sergiu Postică. Acesta a instalat panouri fotovoltaice, care produc energie pentru consumul intern.
- 51 de autorități publice locale beneficiază de finanțare nerambursabilă prin intermediul Programului „Diaspora Acasă Reușește „DAR 1+3”.

- Interviu despre dezvoltarea afacerilor prin intermediul Programului "373".
- Reportaj despre antreprenorii din raionul Sîngerei care vor să își digitalizeze afacerile.
- Și-a transformat pasiunea în afacere. Un tânăr din satul Maximovca, raionul Anenii Noi, a investit banii agonisiți timp de mai mulți ani într-o fermă de iepuri.
- Andrei Cazacu din satul Prajila, raionul Florești, împreună cu mama sa, au deschis o afacere în domeniul agricol și cultivă cereale și legume.

Dimineața cu Radio Moldova este un program matinal informativ-muzical, care găsește, printre numeroasele teme abordate timp de 3 ore, și spațiu de emisie pentru materiale despre oameni cu spirit întreprinzător. Jurnalista Nicoleta Furdui realizează subiecte despre inițiative locale, tradiții transformate în afaceri, resurse pentru sănătate și bunăstare, rețete originale, subiecte "pe cât de dulci, pe atât de interesante", cum le caracterizează chiar realizatorii. Exemplificăm prin câteva astfel de rubrici, difuzate în luna noiembrie 2025:

- Dulceață din... ardei iute! Dumitru Lungu din Orhei transformă ardeiul iute într-un desert aromat, cu multe beneficii, și într-o serie de sosuri tradiționale pregătite doar din ingrediente locale.
- Există oameni care reușesc să aducă sănătate și tradiție în viața comunității prin pasiunea lor și munca zilnică. Maria Macari este una dintre aceste persoane, care a găsit în plantele medicinale resurse pentru sănătate și bunăstare.
- Cafea și... o felie de baba neagră! În satul Biești din raionul Orhei, o familie gătește această delicată după o rețetă proprie, cu ingrediente locale și cât se poate de naturale. Aflați nu doar cum se prepară baba neagră, ci și cât costă, cine stă în spatele acestei afaceri de familie și ce înseamnă, de fapt, să transformi o tradiție într-un mic business local.
- Mierea de fenicul – o adevărată bijuterie a stupului! Cu o aromă fină și cu proprietăți nutritive deosebite, această miere rară atrage tot mai mult atenția celor care apreciază gusturile autentice și sănătatea în farfurie. Cum se obține, de fapt, mierea de fenicul? Ce beneficii aduce organismului și unde se cultivă planta din care provine – feniculul, cunoscut și ca 'elixirul digestiei'?

Zi de zi, magazin de după-amiază în direct, bazat preponderent pe actualitate, a inclus în 2025 sute de materiale la tema acestui raport. În mod special, subiecte privind dezvoltarea mediului de afaceri și crearea climatului favorabil pentru antreprenori, finanțări europene și istorii de succes. Pentru exemplificare:

- Primul concurs dedicat apicultorilor locali organizat la noi în țară;
- Pictorul Radu Dumbrava creează cărți poștale, iar pe verso lasă un spațiu pentru semnături și mesaje (ziua scrisului de mână);
- Deschiderea celei de-a 22-a ediții a expoziției naționale Fabricat în Moldova, la care participă circa 350 de agenți economici din diferite ramuri ale economiei naționale. Expoziția include un program de seminare, workshop-uri și discuții pe teme economice, precum și un program cultural ce celebrează tradițiile autentice moldovenești;
- În Moldova, din ce în ce mai mulți oameni își doresc să lanseze propriile afaceri, însă primii pași sunt adesea însoțiți de neclarități, birocrăție și lipsă de sprijin practic.

Ministerul Finanțelor din Republica Moldova lansează, pentru prima dată, un program gratuit de instruire destinat antreprenorilor debutanți;

- O tânără antreprenoare din s. Maramonovca, raionul Drochia, scrie o poveste de succes cu ac și ață. Elena Ciornaia a moștenit de la familia ei pasiunea pentru cusut și broderie și a reușit să transforme această îndeletnicire tradițională într-o afacere;
- Dezvoltarea afacerilor locale în comunitățile rurale. Studiu de caz în comuna Cărpineni, raionul Hîncești, unde de aproximativ 3 ani funcționează un centru de consultanță în afaceri, cu investiții financiare europene;
- Traectoria unei afaceri din orașul Taraclia, o brutărie care a reușit să se transforme, cu fonduri europene, dintr-un mic producător local într-un jucător la nivel regional;
- Inițiativa „Inima Nordului”, sprijinită financiar de Uniunea Europeană, are un impact vizibil în cele cinci raioane-țintă, Dondușeni, Briceni, Ocnița, Soroca și Edineț. Peste 600 de tineri și-au dobândit cunoștințele și încrederea, necesare pentru a-și urma ideile antreprenoriale. Un exemplu vine din raionul Edineț, de la Marina Pleșco, o tânără antreprenoare care a dezvoltat o afacere de familie în prelucrarea lemnului și apicultură;
- La Tiraspol o familie a reușit să transforme un colț modest de lucru într-un atelier de croitorie modern, echipat cu utilaje performante, prin programul european „Măsuri de Promovare a Încrederii”.

Alter clasa, un program în direct difuzat concomitent pe RMT și Radio Moldova, include și subiecte motivaționale pentru tineri: cum se pot dezvolta ei și cum pot contribui la modernizarea R. Moldova:

- Andrei Baltaga, student UTM, pasionat de structuri solide și idei inovatoare, despre viitorul construcțiilor în țara noastră;
- Alexandru Prohnițchi, student în Olanda, specialitatea Ingineria Aerospațială. Tinerii pot cuceri cerul... și lumea;
- Carolina Dascăl, tânără care îmbină studiile de marketing cu pasiunea pentru pâinea cu maia, intenționează să se întoarcă de la București în R. Moldova pentru a iniția o afacere și a dezvolta sectorul antreprenorial;
- Doina Levițchi, pasionată de coacerea pâinii cu maia acasă, organizează cursuri online pentru cei care vor să îi urmeze exemplul;
- Prima aplicație de inteligență artificială locală destinată asistenței virtuale în business. Interviu cu Oleg Chetrean, specialist în marketing și antreprenor.

Magazinele Radiomatinal de weekend, Acasă și în lume și Album de familie au specificul lor, fiind difuzate, în direct, sâmbătă și duminică. Chiar dacă este vorba despre zile de odihnă, educarea și promovarea spiritului întreprinzător sunt prezente și în aceste programe, doar că vizează mai mult domenii ce țin de recreere, turism, dezvoltare personală, afaceri dezvoltate dintr-o pasiune ș.a.:

- Despre cum se transformă poveștile în instrumente de business. Interviu cu Veronica Verlan, videografă și cofondatoare a unei case de producție din Republica Moldova;
- Afaceri cu flori – provocări și soluții. Interviu de Vasile Mija
- Transformarea unei pasiuni vechi într-o mică afacere de suflet: producția de tăieței de casă, după rețeta moștenită de la bunica. Interviu cu Vlad Mușat din localitatea Tohatin;

- atracție turistică unde pasiunea prinde viață - ferma de cai din satul Mereni, raionul Anenii Noi. Reportaj de Daniela Gherman;
- Afacere de familie în domeniul zootehniei. Interviu de Natalia Mogâldea cu Borislav Gratii, din satul Bulboaca, raionul Anenii Noi, tânăr care a dezvoltat o afacere în domeniul zootehniei;
- Pasiune transformată în afacere. Interviu de Svetlana Bogatu cu Marina Crăciun, profesoara și apicultoare din s. Tigheci, raionul Leova;
- Producător de miere. Interviu de Veronica Scorpan cu Eduard Melnic, un albinar pasionat din r-nul Fălești;
- Turismul medical - oportunitate strategică pentru țara noastră. Material realizat de Cristina Prisăcari;
- Într-o eră a producției în masă și a accesoriilor standardizate, gențile croșetate revin în forță ca o declarație de stil. Interviu de Daniela Gherman cu meșterul popular Tatiana Pojar;
- Meșter olar din tată în fiu. Interviu de Natalia Mogâldea cu meșterul popular Vasile Goncear;
- De la contabilitate la patiserie. Interviu de Daniela Gherman;
- Interviu cu Sergiu Onea din satul Baraboi, crescător de porumbei;
- Interviu cu Tudor Burac, sobar, pictor restaurator;
- Interviu cu Romică Paiarele, locuitor din satul Cușmirca, r-nul Șoldănești, care a transformat curtea sa într-un muzeu viu, în scopuri turistice;
- Interviu cu Oleg Gazea, fost primar al satului Molovata Nouă, despre ce înseamnă să fii antreprenor într-un sat moldovenesc în stânga Nistrului, despre turism rural, agricultură, familie.

În magazinele de weekend se discută și teme ce țin de dezvoltare a afacerilor, facilitarea exporturilor, suport prin instruire, posibilități de angajare ș.m.a.:

- Despre importanța brandului personal. Ce înseamnă, mai exact, brandul personal și de ce este atât de important? Interviu cu expertul în PR Olga Maneasa-Moraru;
- Exportul de produse autohtone. Ce schimbări trebuie accelerate pentru ca mărfurile noastre să facă față concurenței internaționale? Material de Svetlana Bogatu;
- Inițiative bazate pe cooperare, inovare și deschidere către expertiza partenerilor interni și externi. Subiectul realizat de Victor Balaniuc
- Munci de vară pentru tineri. Reportaj de Veronica Scorpan;
- Cum pot agricultorii să obțină sprijin real, ca să-și continue munca? Reportaj de Natalia Mogâldea;
- Festivalul Tradițiilor Românești de la Chișinău. Interviu de Veronica Scorpan cu Elena Pasat, președinta unei companii din România, specializată în elaborarea programelor educaționale și producerea de roboți.

În magazinele menționate sunt incluse deseori și istoriile, trăirile, experiențele și viziunile conaționalilor noștri din diasporă, inclusiv proiecte de succes în alte țări sau în Republica Moldova, sprijinul oferit pentru ei sau de către ei:

- Primul Târg Online de Cariere destinat exclusiv cetățenilor Republicii Moldova din diaspora sau celor reveniți recent în țară. Interviu realizat de Daniela Gherman cu Irina Covriga, directoarea Centrului MentorMe și coorganizatoare a evenimentului;

- Oameni care cred în potențialul locului unde s-au născut și care transformă, prin muncă și pasiune, idei simple și motive de mândrie locală. Interviu de Ludmila Alexei cu membrii familiei Cîrlan, care au dezvoltat o afacere în domeniul panificației;
- Interviu cu Ion Rotaru, florist din Lisabona, Portugalia;
- Sprijinul oferit femeilor din diasporă care au ales să se întoarcă acasă. Material realizat de Svetlana Bogatu;
- Documentarul „Aromele Republicii Moldova”, realizat de un celebrul cineast englez Charlie Ottley. Discuție cu Stella Jemna, reprezentanta de țară pentru RM a unui fond internațional de investiții, care a vorbit despre impactul acestui documentar;
- Oameni, afaceri și povești de succes din diasporă. Interviu de Svetlana Sârbu cu Veaceslav Șalaru, pictor din Irlanda. Interviu de Elena Stegari cu Victoria Mogîldea, arhitectă în Spania, ș.m.a.

În concluzie:

Deși tematica educării și promovării spiritului întreprinzător în emisiuni nu a fost stabilită în mod expres ca una prioritară în Caietul de sarcini Radio Moldova pentru anul 2025, observăm o **vasta diversitate de subiecte**, difuzate în diferite segmente ale zilei pe tot parcursul săptămânii, în:

- programele de știri;
- 6 emisiuni tematice,
- 7 magazine: 4 difuzate de luni până vineri și 3 difuzate sâmbătă și duminică.

În emisiunile postului public au fost abordate pe larg teme economice generale (macroeconomice), ce vizează sectorul antreprenorial:

- evoluții economice, sectorul IMM în Republica Moldova;
- dezvoltarea mediului de afaceri și crearea climatului favorabil pentru antreprenori;
- politicile statului pentru modernizarea cadrului legislativ în domeniu;
- programele guvernamentale pentru susținerea antreprenorilor;
- finanțări europene pentru dezvoltarea afacerilor;
- atragerea investițiilor străine, climatul investițional, investițiile private în localități;
- soluționarea problemelor financiare și birocratice cu care se confruntă antreprenorii;
- utilizarea noilor tehnologii în dezvoltarea afacerilor;
- impactul tranziției verzi asupra afacerilor ș.a.

Multe subiecte s-au referit la exemple concrete de afaceri inițiate în domenii diferite, multe dintre ele în agricultură:

- creșterea plantelor decorative;
- afaceri cu legume bio;
- dezvoltarea afacerilor cu pomușoare;
- gastronomie;

- patiserie, brutărie;
- domeniul zootehnic;
- afaceri cu lactate;
- pădure privată;
- afacere cu păstrăv;
- sere și solarii;
- producerea energiei regenerabile;
- salină;
- turism medical;
- ferme verticale (sere hidroponice);
- apicultura, inclusiv urbană;
- produse din deșeuri de hârtie;
- olărit;
- IA, asistență virtuală în business;
- geți croșetate;
- ateliere de croitorie;
- cărți poștale.

A fost urmărită dezvoltarea spiritului de întreprinzător pe diferite segmente ale populației și în diferite regiuni ale țării, dar și peste hotare:

- locuitori ai capitalei și ai suburbiilor;
- antreprenori din mediul rural;
- femei în afaceri;
- persoane cu dizabilități;
- reprezentanți ai diasporei;
- tineri activi;
- refugiați ucraineni ș.a.

Geografia materialelor / participanților la emisiuni este una vastă și cuprinde toate regiunile țării, inclusiv UTA Găgăuzia și zona de est a Republicii Moldova, în mod special în emisiunile:

- În comunitate;
- În grădina lui Vasile;
- Zi de zi;
- Aurora;
- Radiomatinat de weekend.

Caracterul interactiv al emisiunilor care abordează tema spiritului întreprinzător constă, în primul rând, în faptul că sunt programe axate, în cea mai mare parte, pe actualitate sau pe teme și fenomene de interes sporit pentru public țintă la etapa respectivă.

Emisiunile "În comunitate" și "În grădina lui Vasile" interacționează și în mod direct cu publicul, realizând materiale la solicitările ascultătorilor. Aceștia își expun problemele și își exprimă doleanțele fie în timpul deplasărilor de serviciu ale realizatorilor, fie contactând-i în redacție.

Cornel Ciobanu,

director general adjunct radiodifuziune, în numele echipei